

Møtedato	10.-12.10.2025
Saksbehandler	Arbeidsutvalget
Saksnummer	LS1 06.02-25/26
Gjelder	Prosess for innstilling av vedtekter

Vedlegg til saken

1. Planlagt prosess for helhetlig revidering av vedtekter

Prosess for innstilling av vedtekter

Formål

Landsstyret skal beslutte prosessen for innstilling av vedtektsendringer til landsmøtet 2026.

Sakspresentasjon

Landsmøtet vedtok i handlingsplanen for 2025/2026, punkt 3 i kapittelet organisatoriske prioriteringer:

«Gjennomføre en helhetlig revidering av organisasjonens vedtekter med mål om å sikre kvalitet, effektivitet og anvendbarhet.»

Se vedlegg 1 for en fullstendig beskrivelse av prosessen arbeidsutvalget ser for seg dersom landsstyret vedtar innstillingen.

Hvordan ser en helhetlig revidering ut og hvordan legges det fram for landsmøtet?

Arbeidsutvalget har begynt arbeidet med å gjennomgå vedtektene, og har en plan for involvering av organisasjonen. Selv om innholdet i forslagene ennå ikke er fastsatt, forventes de å presenteres i følgende form:

- Ett helhetlig forslag til nye vedtekter
- Noen enkeltstående forslag fra arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget vil gruppere sammen endringer som må sees i sammenheng og enten vedtas eller avvises i sin helhet i vedtekspakker, fremfor å ha flere enkeltstående forslag som alle må vedtas/avvises for å få gode vedtekter.

Innstillinger på vedtektsendringer

I vedtektene er det bestemt at landsstyret skal innstille på innkomne endringsforslag til vedtektene.

§5.3 – punkt 6

«Landsstyret skal innstille på innkomne endringsforslag vedtektene. Landsstyret kan om nødvendig fremme omforente forslag.»

Landsstyret kan også delegere innstillingsmyndighet til arbeidsutvalget eller andre organer/komiteer.

§3.1 – andre setning

«Landsstyret innstiller på alle saker til landsmøtet med unntak av de som har egne saksforberedende komiteer/grupper. Landsstyret kan delegere ansvaret for innstilling i saker til arbeidsutvalget eller andre komiteer/grupper.»

Relevante vedtektsfestede frister

Fristen for å sende inn endringsforslag til vedtektene er 6 uker før landsmøtet.

Sakspapirene til landsmøtet skal sendes ut 4 uker før landsmøtet.

Arbeidsutvalget skal innstille på sakene til landsstyret og sende ut sakspapirer til møtet 2 uker før landsstyremøtene.

Vurdering

Arbeidsutvalget innstiller på at vedtektsdebatten på landsmøtet deles i to. Delen som omhandler det helhetlige endringsforslaget vil debatteres og voteres over før andre innsendte endringsforslag debatteres. Årsaken til dette er at det skal bli enklere for delegatene å forholde seg til det helhetlige forslaget, og vite om det er vedtatt eller ikke før andre eventuelle endringer blir debattert.

64
65 En utfordring med dagens vedtekter er at frister for endringsforslag til vedtektene ikke er justert
66 etter at vedtektskomiteen ble lagt ned i 2023. Landsstyret har de siste to årene innstilt på
67 vedtektsendringer til landsmøte på landsstyremøte 4, dagen før landsmøtet. Arbeidsutvalget har to
68 år på rad forsøkt å endre fristen for å sende inn vedtektsendringer til 10 uker før landsmøtet i
69 stedet for 6 uker før landsmøtet, men forslaget har blitt stemt ned. Landsmøtedelegatene har vært
70 svært skeptiske til at innstillingene til vedtektene blir sendt ut kvelden før landsmøtet starter.
71 Fjorårets landsstyre og sentralstyret året før det har også vært svært kritiske til denne prosessen.

72
73 Arbeidsutvalget ser tre ulike alternativer for hvordan landsstyret kan innstille på
74 vedtektsendringene til landsmøtet 2026, og anbefaler landsstyret å velge alternativ 3.

75 76 **Alternativ 1: Ordinær innstillingsprosess**

77 Landsstyret innstiller på alle innkomne vedtektsendringer, inkludert vedtektspakkene som tilhører
78 den helhetlige revideringen på landsstyremøte 4, 9. april.

79 80 **Fordeler**

- 81 • Dette har vært praksis de siste to årene

82 83 **Ulemper**

- 84 • Landsmøtedelegatene får ikke vite hva innstillingen er før kvelden før landsmøtet begynner.
85 Det gir delegatene begrenset tid til å sette seg inn i innstillingen og diskutere den i sine
86 delegasjoner. Organisasjonen har de siste to årene vært svært kritiske til denne løsningen.

87 88 **Alternativ 2: Landsstyret delegerer innstilling av vedtekter til arbeidsutvalget/en ad-hoc** 89 **gruppe**

90 I henhold til vedtektene har landsstyret myndighet til å delegerer innstillingsmandatet til
91 arbeidsutvalget eller andre grupper/komiteer. Landsstyret 2024/2025 delegerte ansvaret for en
92 rekke innstillinger til arbeidsutvalget gjennom forretningsorden.

93 94 **Fordeler**

- 95 • Arbeidsutvalget kan ha et innstillingsmøte mellom LS3 og fristen for å sende ut
96 sakspapirene til landsmøtet. Delegatene kan dermed motta alle innstillinger til
97 vedtektsendringer sammen med de ordinære sakspapirene 4 uker før landsmøtet.

Ulemper

- Innstillingen er ikke forankret i landsstyret, og dermed i medlemslagene. Landsmøtet tar endelig avgjørelse og for å få gjennomslag for endringer trenger vi at landsstyrerepresentantene støtter endringene og sørger for at delegasjonene er godt informert og føler eierskap til prosessen.

Alternativ 3: Landsstyret innstiller på vedtektsendringer i to omganger

Landsstyret innstillinger på vedtektspakker tilhørende den helhetlige revideringen på landsstyremøte 3.

Landsstyret innstiller på andre innkomne endringsforslag til vedtektene på landsstyremøte 4.

Fordeler

- Delegationene får innstillingen til den helhetlige revideringen 4 uker før landsmøte sammen de de øvrige sakspapirene. Dette gir mulighet for grundig skolering av delegatene i forkant av landsmøtet, og delegasjonene får tid til å diskutere saken.

Ulemper

- Noen vil mene at andre innsendte endringsforslag ikke får samme behandling som forslagene som er innsendt av arbeidsutvalget i saken «helhetlig revidering av vedtekter».

Innstilling

Alternativ 3: Landsstyret innstiller på vedtektsendringer i to omganger. Landsstyret innstiller på den helhetlige revideringen på landsstyremøte 3 og andre vedtektsendringer på landsstyremøte 4.

Planlagt prosess for helhetlig revidering av vedtekter

Landsmøtet vedtok i handlingsplanen for 2025/2026, punkt 3 i kapittelet organisatoriske prioriteringer:

«Gjennomføre en helhetlig revidering av organisasjonens vedtekter med mål om å sikre kvalitet, effektivitet og anvendbarhet.»

Hvorfor trenger vi en helhetlig revidering?

Bakgrunnen for den helhetlige revideringen er at det er lenge siden noen har hatt et helhetlig blikk på NSOs vedtekter. NSOs politiske styringsdokumenter blir helhetlig revidert med jevne mellomrom. Vedtektene er det eneste styringsdokumentet hvor forslag kun blir behandlet enkeltvis. Gjentatte enkeltvise endringsforslag over tid har gjort vedtektene til et lappeteppe av ulike forslag gjennom de siste 15 årene.

Arbeidsgruppen til gjennomgang av demokratiske organer (2022-2024) gjorde et grundig arbeid med organisasjonsendringer, men det lå ikke i deres mandat å se på helhetlige vedtekter. Da organisasjonsendringene ble vedtatt i 2024 var det med en bevissthet om at det ville være behov for en helhetlig gjennomgang med mindre justeringer etter hvert. Målet med årets helhetlige revidering er *ikke* å gjøre store strukturelle endringer i organisasjonen, men å samkjøre språket, forenkle regelverket og gjøre mindre justeringer i ansvarsområder til ulike organer. Vedtektene skal bli enklere både å lese og forstå samt bli et bedre styringsverktøy for organisasjonen.

Mange små og store utfordringer i vedtektene gjør arbeidet til organisasjonen vanskeligere enn det trenger å være. I arbeidshverdagen møter vi stadig utfordringer med spørsmålet «*hvorfor gjør vi det på denne måten?*». Noen ganger er svaret «*fordi det er gode grunner til at vi må gjøre det slik*» og andre ganger er svaret «*fordi det står i vedtektene*». Med arbeidet i den helhetlige revideringen vil vi løse opp i utfordringer som er direkte knyttet til at «*det står i vedtektene*», men som ikke har noen god faglig begrunnelse utover dette. Vi ønsker med denne helhetlige revideringen at hele organisasjonen skal kunne bruke mindre tid på å diskutere saksprosesser og internt regelverk og *mer* tid på å diskutere våre politiske saker.

Hvem skriver det nye forslaget til vedtekter?

Arbeidsutvalget har ansvar for å gjennomføre punktene vedtatt i handlingsplanen. Det er derfor arbeidsutvalget som holder i prosessen og har ansvar for å levere et helhetlig forslag til nye vedtekter til landsmøtet.

Kontrollkomiteen er også tett involvert i prosessen fordi de er det organet som har ansvar for tolkning av vedtektene.

Saksbehandling på landsmøtet

I henhold til vedtektene våre skal vedtekter alltid behandles av landsmøtet dersom det er kommet inn endringsforslag. Den ordinære vedtektsbehandlingen med innsendte forslag fra hele organisasjonen og den helhetlige revideringen vil behandles som to ulike saker på landsmøtet.

Den ene saken heter «helhetlig revidering av vedtekter» og vil behandles på fredagen. Landsmøtet debatterer der alle sakspapirer og endringsforslag som tilhører denne saken og voterer over de konkrete forslagene. Innen fredag kveld vil landsmøte da ha helhetlige reviderte vedtekter.

Den andre saken «andre vedtektsendringer» og vil debatteres på lørdagen. Endringsforslag til vedtektene som ikke går inn under den helhetlige revideringen vil bli behandlet der. Dette gjelder også andre endringer fra arbeidsutvalget.

Hvordan skiller «helhetlig revidering» seg fra «andre vedtektsendringer»

Oppgaven arbeidsutvalget har fått av landsmøtet er å «Gjennomføre en helhetlig revidering av organisasjonens vedtekter med mål om å sikre kvalitet, effektivitet og anvendbarhet.» Arbeidsutvalget tolker dette til at helhetlig revidering innebærer å

- Forenkle og forbedre saksprosesser og se på frister
- Flytte ansvar for enkeltsaker med mål om å heve kvalitet, effektivitet og anvendbarhet.
- Forenkle språk og begrepsbruk uten å vanne ut innhold.
- Forenkle strukturen i vedtektene.
- Fjerne overlappende reguleringer.
- Fjerne bestemmelser som kan reguleres i retningslinjer eller er regulert i retningslinjer.

68
69 Eksempler på mulige endringsforslag som ikke vil være del av den helhetlige revideringen

- 70 • Endringer i delegatfordeling på landsmøtet.
- 71 • Stemmevektning i landsstyret.
- 72 • Legge ned eller opprette nye organer.
- 73 • Endre antall personer i ulike organer.

74 75 76 **Hvordan er landsstyret og resten av organisasjonen involvert i** 77 **forkant?**

78
79 På landsstyremøte 1 vil landsstyret informeres om hvordan prosessen ligger an og hvilke
80 foreløpige tanker arbeidsutvalget har. Landsstyret vil bli bedt om å ta stilling til innstillingsprosess
81 samt å gi innspill til videre arbeid.

82
83 Etter landsstyremøte 1 vil arbeidsutvalget sende ut en høring til alle medlemslag og komiteer.
84 Basert på høringssvarene vil arbeidsutvalget jobbe videre med vedtektene og presentere nye
85 forslag på høstkonferansen. På høstkonferansen vil organisasjonen få mulighet til å komme med
86 sine innspill både skriftlig og muntlig.

87
88 På landsstyremøte 2 vil arbeidsutvalget legge fram et forslag til helhetlige vedtekter for
89 landsstyret. Landsstyret bes gi tilbakemeldinger slik at arbeidsutvalget kan ferdigstille forslaget til
90 helhetlig revidering av vedtektene.

91
92 Endelig forslag til helhetlige vedtekter sendes ut til organisasjonen sammen med foreløpig
93 innkalling til landsstyremøte 3 30. januar 2026.

94
95 På landsstyremøte 3 27. februar – 1. mars skal landsstyret innstille på saken «helhetlig revidering
96 av vedtektene» til landsmøtet.

97
98 Sakspapiret til landsmøtesaken «helhetlig revidering av vedtektene» sendes ut til alle delegater
99 med landsstyrets innstilling 13. mars.

Hvordan kan enkeltpersoner sende inn egne endringsforslag til vedtektene og hvordan blir disse behandlet?

Som enkeltperson må du først ta stilling til om du ønsker at forslaget ditt skal behandles under saken «helhetlig revidering av vedtektene» eller saken «andre vedtektsendringer». Dersom du er usikker ta kontakt med arbeidsutvalget.

Frist for å sende inn endringsforslag til saken «helhetlig revidering av vedtektene» er 6. februar.

Frist for å sende inn endringsforslag til saken «andre vedtektsendringer» er 27. februar.

Prosess for saken «andre vedtektsendringer»

Skjema for vedtektsendringer blir sendt ut med innkallingen til landsmøtet innen 23. desember. Fyll ut skjemaet med dine vedtektsendringer innen fristen fredag 27. februar. Landsstyret innstiller på de innsendte endringsforslagene på landsstyremøte 4 9. april. Innstillingene fra landsstyret blir sendt ut til alle delegater etter møtet 9. april. Endringsforslagene blir debattert og votert over på landsmøtet lørdag 11. april.

Her dukker det opp en utfordring. La oss si at delegat 23 har sendt inn et endringsforslag 1 til vedtektene i saken «andre vedtektsendringer» som går ut på å legge ned valgkomiteen. Delegat 23 har funnet de riktige paragrafene og alle setninger som sier noe om valgkomiteen i vedtektene og foreslår å stryke disse. Landsmøte skal behandle forslaget på lørdagen på landsmøtet, men kvelden før vedtok landsmøtet nye vedtekter hvor bestemmelsene om valgkomiteen er flyttet. Forslag 1 fra delegat 23 henviser nå til feil paragraf og forslaget gir ikke lenger mening.

Arbeidsutvalget ønsker at landsmøtet skal kunne realitetsbehandle alle innsendte endringsforslag til vedtektene, og at ingen gjennomtenkte forslag skal forkastes på grunn av formaliteter.

Medlemslag, komiteer og enkeltpersoner med forslagsrett på landsmøtet som ønsker å sende inn endringsforslag til vedtektene som skal behandles under saken «andre vedtektsendringer» bes derfor om å sende inn to versjoner av disse

1. Endringsforslag på våre gjeldene vedtekter.
2. Endringsforslag på det helhetlig reviderte forslaget.

135 Endringsforslagene vil kalles 1a og 1b. Dersom landsmøtet vedtar helhetlige reviderte vedtekter
136 på fredagen vil alle forslag a forkastes og forslag b vil behandles.

137 138 **Hva om noen ikke får med seg dette og bare sender inn forslag på gjeldene vedtekter?**

139 Landsstyret har mandat til å skrive omforente endringsforslag på landsstyremøte 4 når de innstiller
140 på saken «andre vedtektsendringer». Kontrollkomiteen tolket i 2024 hva begrepet «omforent
141 forslag» innebærer slik:

142
143 *«Kontrollkomiteen tolket at et omforent forslag ikke kan innføre noe nytt i forslaget. Case; forslag 1
144 sier A, B og C, forslag 2 sier B, C og D, et omforent forslag kan dermed være A, B, C og D, men
145 ikke X, Y eller Z. Ergo elementer fra forskjellige forslag kan omforenes, men ingen nye elementer
146 kan introduseres.»*

147
148 Kontrollkomiteen 25/26 tilfører følgende til tolkningen:

149
150 *«Kontrollkomiteen vurderer at tolkningen fra kontrollkomiteen 23/24 om omforent forslag står seg,
151 men tolker også at et omforent forslag er et forslag som korrigerer feil henvisninger og endrer
152 begrepsbruk og lignende i tråd med andre forslag, slik at disse kan realitetsbehandles.»*

153
154 Innenfor denne rammen av tolkningen av «omforente forslag» vil arbeidsutvalget gjøre sitt ytterste
155 for at alle innsendte endringsforslag til vedtektene skal realitetsbehandles av landsmøtet.

156 157 158 **Prosess for saken «helhetlig revidering av vedtekter»**

159 30. januar sendes arbeidsutvalgets innstilling til helhetlig revidering av vedtekter til landsstyret.

160 Dersom du har et endringsforslag du kun vil sende inn til behandlingen av saken «helhetlig
161 revidering av vedtekter» må dette sendes inn i et eget skjema innen 6. februar. Dette er fristen for
162 å melde inn saker til landsstyremøte 3.

163
164 La oss si at delegat 23 har skrevet et helt eget forslag til helhetlig reviderte vedtekter. Delegat 23
165 må da se på arbeidsutvalgets forslag til helhetlige reviderte vedtekter som sendes ut fredag 30.
166 januar og sende inn sitt alternative forslag innen fredag 6. februar for at forslaget skal kunne
167 legges fram for landsstyret når de innstiller på saken «helhetlig revidering av vedtektene»
168 på landsstyremøte 3.

170 Dersom delegat 23 ikke rekker fristen 6. februar kan hen fortsatt sende inn sitt helhetlige
171 endringsforslag til nye vedtekter innen den endelige fristen 27. februar, men forslaget vil da
172 behandles under saken «andre vedtektsendringer» i stedet. Landsmøtet kan fortsatt velge å vedta
173 helhetlige reviderte vedtekter på fredagen på landsmøtet og så vedta helt nye helhetlige reviderte
174 vedtekter igjen på lørdagen.

175
176 Dersom delegat 23 har et endringsforslag til arbeidsutvalgets forslag til helhetlig reviderte
177 vedtekter må dette sendes inn innen 6. februar for å kunne behandles av landsmøtet i saken
178 «helhetlig revidering av vedtekter». Arbeidsutvalget sender ut sitt forslag til helhetlig reviderte
179 vedtekter 30. januar. Delegat 23 må da lese gjennom dette og sende inn sitt endringsforslag innen
180 6. februar for at forslaget skal kunne behandles som en del av saken «helhetlig revidering av
181 vedtektene». Innsendte endringsforslag til saken «helhetlig revidering av vedtekter» som sendes
182 inn etter fristen 6. februar vil behandles i saken «andre vedtektsendringer». Forslag som går på å
183 endre formuleringer i arbeidsutvalgets forslag til helhetlige reviderte vedtekter vil behandles under
184 saken «andre vedtektsendringer» dersom arbeidsutvalgets forslag til helhetlig reviderte vedtekter
185 blir vedtatt. Dersom arbeidsutvalgets forslag til helhetlig reviderte vedtekter ikke blir vedtatt på
186 fredagen på landsmøtet vil endringsforslag som er innsendt i saken «helhetlig reviderte vedtekter»
187 ikke behandles i saken «andre vedtekter». Årsaken til at slike forslag ikke blir sendt videre til
188 saken «andre vedtektsendringer» er at forslaget kun viser til formuleringer i forslaget til helhetlig
189 reviderte vedtekter og ikke til våre nåværende vedtekter.